

Maləmce mala Rut Məncəu

Kəbicau dorəpwala aba Maləmce mala *Rut* ka, pur abalə anza məkwane mənana à bang cau malea aba *Maləmce mala aKasəla* ka. Rut b̄wama Mowap ka al b̄wa Isərayila. Lang b̄wabure wū ka, Rut ləmdə doməsəcau mənana à kə gandə kume b̄ab̄a raka aban nkili b̄wama Isərayila, sə ləmdə pabamuru mægule aban Bakuli mala Isərayila. A masələate ka, kum bəsa bura atə abəla mala burí mənana wuna ka, sə atəcau mala dobala man sə duk kau mala Dauda, murəm mægule mala Isərayila.

Akəbicau mənana aba maləmce mala *aKasəla* ka, à ləmdə gir'murmwana mənana kə kum abwana mala Bakuli, yi mana bəà pəli Bakuli nzəmia ka.

Maləmce mala *Rut* ka, kə ləmdə tsəkbu mənana yiu amur b̄wa'kúndàngna mənana pələa aban Bakuli mala Isərayila, sə yi duk mwashat atə abwana amə'məsəcaunì male ka.

Agir mənana a baləi ka

Naomi nyar a Betalami andə *Rut 1:1-22*

Rut je andə *Boaz 2:1--3:18*

Boaz al *Rut 4:1-22*

Elimelek andə bala male o a nzali Mowap

¹ Didyal arə abákú mənana akasəla kə yálmúrû ka, nzal-gula kpa aba nzali Isərayila. Sə bə b̄wabura b̄wa Betalami a bu-nzali Yahuda wari a

nzali Mowap ace do abanì bəti; wari andə māmí andə amuna-burana male bari.

² Lullə bwabure ama Elimelek, sə lullə māmí ama Naomi; lullə amuna-burana male nda ka Malon andə Kiliyon. Yià ka amə'Efərat* mala Betalami a bu-nzali Yahuda na. Yi ka do a Betalami a bu-nzali Yahuda. À kùtí aba nzali Mowap sə à ue kam.

³ Lang à ndaban do kano ka, Elimelek bura Naomi paklú, sə Naomi ueo andə amuna-burana male bari.

⁴ Malon andə Kiliyon al amaməna mala amə'Mowap. Alullə amālia nda ka Orpa andə Rut. Anzəm apələa kəla lum ngga,

⁵ Malon andə Kiliyon gbal ka à paklú, sə Naomi ue nəmurəi, burí andə amuna-burana male pà kàm dāng.

Naomi andə Rut nyar a Betalami

⁶ Naomi ok a bu-nzali Mowap ama Yahweh yina aban abwana male, yi pania wia gírlina; nda Naomi giləki atwalo male ace mənana yi andə ankili-məbwame ka, à nè nyarí nzali Mowap.

⁷ À bwal njar atārəia andə ankili-məbwame à nè nyar a bu-nzali Yahuda, səama a njar aban o ka,

⁸ Naomi banggi ankili-məbwame ama, <<Wu nyar a là wu kya do wunə anggea wun. Bə Yahweh pàkka wun məboarne kəla mənana wu pàkkam, sə wu pàkkí abwana mənana à wuna ka.

⁹ Sə bə Yahweh tsəa koyan atà wun bə dukbala dəm, sə bə pe wi usələo a bala mala burí.>>

* **1:2 1:2** amə'Efərat Balli gbal aba: Tite 35:19; 1Sam 17:12; 1Kpa 4:4; Mik 5:2.

Naomi pələa kùria-zəp sə tsəiandà. Səama à tita bua,

¹⁰ à ne wi ama, <<Awo! Səm nə ká atò, aban abwana mô.>>

¹¹ Naomi nyesəia wia ama, <<Wu nyare, amuna-maməna mem. Palang sə wu earce ama wun nə yiu atàm? Wu kə səni kəla mə nə gandənə bəla wun amuna-burana dəm mənana à nə al wun ngga le?

¹² Wu nyare a là, amuna-maməna mem, acemənana ən eni dolabura. Ko bə ən twali ama tsəkbaləu na kam piu, sə ən albura yalung, ən kum amuna-burana ka,

¹³ wun nə kúndəia she bəà gulkina ka le? Wun nə ginə albura acea? Awo, amuna-maməna mem, wu sələna ama mənə ka pà nə pək dāng. Bù Yahweh pələna arəəm, sə mə nda aba bumkidikea kərkər ace wun.>>

¹⁴ Nyare à kùtí a bua. Pələa Orpa tsək nkili-məbwame andà, sə nyar a là, səama Rut ka lanzə arə Naomi.

¹⁵ Nda Naomi ne Rut ama, <<Səni, bio nyarna uməna aban abwana male andə abakuli male. Wu nyar wunəi a là.>>

¹⁶ Sə Rut earí wi ama, <<Ida, kəa banggam mə nyio dāng! Dekiam mə o atò. Ban mənana kat awu nə kà kam ngga, mə nə ká; ban mənana kat a duk kam ngga, mə nə do. Abwana mô nə duk abwana mem, sə Bakuli mô nə duk Bakuli mem.

¹⁷ Ban mənana a wú ka, akàm sə mə nə wú, sə abanì sə à nə tsək-luem. Bə bashi məkərkərni mala Yahweh sulə amuram, bə ən nying bəkə gír gau nrem sənə we ka, she lú!>>

18 Lang Naomi səni ama Rut shamabumi nə o atè ka, nyare ne wi kə cau dəm dāng.

19 Yià kəm à lidəmba nə gya ba yiu malea a Betalami. Lang à kùtí aba Betalami ka, là kat cam nə kusəi acea, sə amaməna mənana a lě ka, dīban ama, <<Naomi nda mənia?>>

20 Naomi nyesəia wia ama, <<Wu kəa tunəam dəm ama Naomi[†] dāng; wu tunəam ama Mara,[‡] acemənana Bakuli mana Karban nə Gulo kat ka, tsəngnənà do mem pələna məlulle.

21 Lang ən nying ban mənia ka, mə ndanə agir kpəm, səama Yahweh nyesənam nə babuam atàrəi. Palang sə wu tunəam ama Naomi, yi mənana Bakuli mana Karban nə Gulo kat ka tsəngnənám aba tanni, sə yinanə murbikea amuram ngga?>>

22 Anggo sə Naomi nyarî nzali Mowap andə Rut bɔwama'Mowap, nkili-məbɔwame. À yi bik Betalami, a bàkú mənana abwe tita pwan məssa-báli nɛi ka.

2

Rut pàktúró a baban mala Boaz

1 Naomi ka ndanə bɛ bɛla mala burí, lùlləi ama Boaz. Yì Boaz ka bɔwaməgule na, sə məkume na a nggurkwara mala Elimelek.

2 A bɛ pwari ka, Rut bɔwama'Mowap banggi Naomi ama, <<Ida earām mə kya alta bakurikuri mala məssa mənana amətúró deki arə ababan ngga, atà bwa mənana kat nə earam mə pàktúró atè ka.>>

[†] 1:20 1:20 Naomi ka bəlɛi nda məboarne. [‡] 1:20 1:20 Mara ka bəlɛi nda məlulle.

Naomi earî wi ama, <<Kyane, muna-bwama mem.>>

³ Nda Rut puro wari arə ababan, sə kə gya anzəm amə'túró cən mǝssa, aban alta bakurikuri. Rut yi kum bamúri a baban mala Boaz.

⁴ Zuku ka, Boaz pur a Betalami sə yiu [ace sən amə'túró a baban], sə makkia-wia-kún ama, <<Bè Yahweh pa atà wun.>> À nyesəi wi ama, <<Bè Yahweh tsəko bù.>>

⁵ Pələa Boaz dī mǝgulo amur amə'túró male ama, <<Ya lo bwama na mǝno?>>

⁶ Bwabure earî wi ama, <<Lo bwama'Mowap mǝnana yiu atārəia andə Naomi lang nyarî nzali Mowap ka nda.

⁷ Bwame zəmbam ama mǝ nyi bə kə gya anzəm amə'túró, ace alta bakurikuri mala mǝssa. Twal a dəmbari ka, camarə pàktúró, she adyan tù sə tamsə túró ace usələ bəti a yiləm.>>

⁸ Pələa Boaz ne Rut ama, <<Kwakikiro, muna-bwama mem. Kəa na ama a nə ká alta bakurikuri a bə baban ko awu nə nying baban man dǝng. Ue kani atà maməna amə'túró mem.

⁹ Tsək-məsəo arə ban mǝnana aburana kə can mǝssa kām ngga, sə wu kpa atəa wun nə amaməna amə'túró mem. Ən nani alaggana mem ama bəa kəa jeo dǝng. Sə bə məsamur walo ka, kya dǝrə mùr əbalə adú mǝnana à lùmsəkia ka, wu nu.>>

¹⁰ Rut kündə nə baməsəi a nzali, sə ne Boaz ama, <<Palang sə ən kum earmúru a bano anggo? Palang sə a ləmdəi bəribwa pǝməboarne anggo kərkər?>>

¹¹ Boaz eari wi ama, <<Ən onghəna cau mala gír mǝnana kat a pakki nkilo-məbwame, tite a pwari

mənana burio pàngɲənà-lú nɛi ka. À banggam ama a nying tárró andə nggó, andə nzali-la mó, sə a yiu ace do abalə abwana mənana a súrəia díɲyal raka.

¹² Bə Yahweh mbweo tangnakusəo ace gír mənana a pàk ka. Bə Yahweh Bakuli mala Isərayila mənana a yina abani ace kum ban-auwa ka, mbweo tangnakusəo kat!>>

¹³ Rut nyesəi wi ama, <<Bwaməgule, a ləmdənam pəməboarne. A tsəngɲənám rəam pwaləna ɲwal nə cau məbukbuki mənana a nam ngga, kat andə amani ama ən pa abalə guro mò raka.>>

¹⁴ Lang pwari li gírlina pángɲənà ka, Boaz ne Rut ama, <<Yiu ak gírlina, lí sə wu nu mùr bəlanggun anap.>> Nda Rut do andə amə'túró can mǝssa, sə Boaz pe wi mǝssa mənana à dandəi ka. Rut lìli ɲəmbo, cili gírlina ueo.

¹⁵⁻¹⁶ Lang Rut longɲəna nə nyar aban alta ɲakurikuri ka, Boaz ne alaggana male ama, <<Wu nying Rut bə alta ɲakurikuri a ban mənana akúnò mǝssa ram kam ngga. Wu kəa pərki ɲàng. Ɖəm ngga, wu pusə abea amur-mǝssa arə akúnò, sə wu nyia ace mənana bə tarkia ka.>>

¹⁷ Nda Rut lidəmba nə ram ɲakurikuri a ɲaban ba pwarikpəra ka; sə lang nyána mǝssa mənana ram ngga, kum mǝsəsa mənana lùmsə nggea-kwar ka.

¹⁸ Pələa twal mǝsəse umnəi a là, kya ləmdəi nkili-məbwame gulo mala mǝsəsa mənana ram ngga. Ɖəm ngga, pè nkili-məbwame gírlina mana lì sə cili ue ka.

19 Naomi dī ama, <<Nda aya ban, sə a ram mæssa mən̄ia kat yalung? A baban mala yana sə a pàktúró? Bè Bakuli tsəki bwabura mənana ləmdəo earmúru ka bù.>>

Rut ne Naomi ama nda a baban mala bè bwabura lulləi ama Boaz sə ram bakurikuri.

20 Naomi banggi Rut nkili-məbwame ama, <<Bè tsəkbū sulə amurí nəban Yahweh mənana bwal doməsəcau andə pəməboarne male aban abwana mənana nəyiləmu ka andə abwana mana à wuna ka.*>> Pələa Naomi banggi wi ama, <<Bwabura mən̄o ka bəla-nggurkwār ma'səma. Yì ka nda mwashat abalə amə'akmúr səm.>>

21 Dəm ngga Rut bwama'Mowap na ama, <<Yale bwabure banggam ama, <Ue kani atà amə'túró mem shebè à malna pwan-girbaban mem kat ka.>>

22 Naomi ne Rut, nkili-məbwame ama, <<E, muna-bwama mem, nə boaribani wu pàktúró wunə amaməna amə'túró mala Boaz. Bə a o a baban mala bebwā dāng ngga, bekə gír məbane nə gandənə kumo.>>

23 Nda Rut pàktúró a nkanggari amaməna amə'túró mala Boaz aban ram bakurikuri ateà, ba masələata pwan-girbaban mala mæssa-báli andə mala mæssa-alkama kat. Anzəm mən̄o ka, Rut do andə nkili-məbwame.

3

Naomi kumbi Rut bura

* 2:20 2:20 aban abwana mənana nəyiləmu ka andə abwana mana à wuna ka ko <<aban səm mənana səm ndanə yiləmu ka andə abura səm mənana à wukina ka>>

¹ A bɛ pwari ka, Naomi banggi Rut, nkili-məbwame ama, <<Muna-bwama mem, pà nè boaro mə kumbo usələo, ace mənana koman ngga bɛ kyanbo pepè ka re?*

² Denyi ama mənɪa yì bwabura, yì Boaz mənana a kə wari a paktúró wunə amaməna amətúró male ka, bəla-nggurkwar ma'səma. Ado ka, kwakikiro. Nə pwarikpəra man ngga, amətúró nə nyaki wi məssa-báli male a katəra.

³ Acemani ka, sussəo, hasə mùrú, sə wu oasə agir-nggürəu mò məboarne-katkat. Pələa wu kya a ban mənana à kə nya məssa kam ngga, səama kəa eari wi bɛ sələ ama a nda a ban mənəo dāng, shebɛ maləna lĩ andə nu ka.

⁴ Tsəkiro pepè wu sən ban mənana nə nong kam ngga. Anzəm mana kongɲəna a ntulo ka, kya loasə nggubyaú-kùmsəo male, sə wu nong tù a ban akusəi. Yì ka nə banggo gír mənana awu nə pàk ka.>>

⁵ Rut earĩ Naomi ama, <<Mə nə pàk gír mənana kat a banggam ama mə pak ka.>>

⁶ Nda Rut wari a ban nya məssa, sə pàk gír mənana kat nkili-məbwame ne wi ama bɛ pàk ka.

⁷ Lang Boaz maləna lĩ andə nu ka, banboari wi. Sə wari a ban mənana à ramgi akúnò məssa-báli ka, sə nongɲə nə nong'ntullo. Pələa Rut ging zāng, kya loasə nggubyaú-kùmsəo mala Boaz, sə nong tù a ban akusəi.

* **3:13:1** pà nè boaro mə kumbo usələo, ace mənana koman ngga bɛ kyanbo pepè ka re? Ko <<Pà nè boaro mə kumbo bura ace mənana wu kum bala mò ka re?>>

⁸ Nə bədu ka, Boaz lo hərkit, sə lang pələ ka, ndali, sən bə bəwama aban nongŋo a ban akusəi!

⁹ Boaz dī ama, <<A nda yana?>>

Pələa bəwame ear ama, <<Mə nda guro mò, Rut. Sáré nggubyaú mô amuram, acemənanana a nda mə'akmúru ka.†>>

¹⁰ Boaz ne wi ama, <<Bə Yahweh tsəko bù, muna-bəwama mem. Gír məniana a kə pè ado ka, a ndaban ləmdə doməsəcau məgule mənana kúti mana a ləmdəi nkilo-məbəwame ka. Bə a uməna alta lagga-bwa məkume ko mə'tər, səama a pak anggo dāng.

¹¹ Ado ka, cè bangciu pakko dāng boarnsarilem. Mə nə pək gír mənana kat a bang ngga. Acili abwana mənana kat a là ka, à sələna ama a nda bəwama məboarne.

¹² Məsəcau na ama mə nda mə'akmúru, səama bəbwa nakam mənana nda a dəmbanə mim kəla bəla-nggurkwar ka.

¹³ Ue kani a dù man yalung ngga. Sə lí nə dəmbari ka, səm nə dī. Bə eare nə akmuro ka, məboarne na. Sə bə earce nə pək anggo raka, ən panacau a bano ama, mbak-kəngkəng Yahweh nakam ngga, mə nə akmuro. Ado ka, nong kani shebə bankwarna ka.>>

¹⁴ Nda Rut nong kano nəban akusə Boaz, səama kaniama ban nə kwaro mənana bwa nə gandə sən bi nə súrəi ka, Rut loapi ban mənə. Boaz ka earce

† **3:9 3:9** *Sáré nggubyaú mô amuram, acemənanana a nda mə'akmúru ka; ko <<Aləm, acemənanana a nda bəla-nggurkwar mənana nda a bəbuo wu denyi nə bwa kəla mim, mənana burém, bəla mô wuna ka.>>*

ama kəbwa bə sələ ama bə bɔwama yiu kani a ban nya məssa dāng.

¹⁵ Boaz ne wi ama, <<Yinə nggubɔyau-koarəu mō, sə wu sárəi kani.>> Rut pələa pək anggo, sə Boaz karəki wi məssa-báli tasau tongno-nong-mwashat aɓa nggubɔyau-koarəu, sə tsəki wi amurí. Pələa Rut nyar a là nə məsəsa mənə.

¹⁶ Lang Rut yiu a ɓala aban Naomi nkili-məbwame ka, Naomi dī ama, <<Muna-bɔwama mem, wu kya mal lang le?>>

Pələa Rut ne wi gír mənana kat Boaz pək acei ka.

¹⁷ Nyare ne wi dəm ama, <<Boaz banggam ama mə nggá nyar a bano nə ɓabuam atàrəi dāng, nda pam mənía yì məssa-báli kat ka.>>

¹⁸ Pələa Naomi banggi wi ama, <<Ado ka, kúndəô, muna-bɔwama mem, shebə a sənə gír mənana nə pur aɓaləi ka. Boaz pà nə usələ yalung dāng, shebə malna cê ka.>>

4

Boaz akmúr Rut

¹ Boaz wari a [ban ramba mala aɓwana] a kún là, sə dumnədo abanì. Pələa bə ɓəla-nggurkwar, yì ɓwabura mənana Boaz bangcau male aban Rut ka, yiu kə kútiô; sə Boaz tunəi ama, <<Gyajam mem, kàra yiu, yì dumnədo kani.>> Bwabure pələa kàra wario kya dumnədo.

² Sə Boaz tunə aɓwana-məgule lum mala lê, sə banggia wia ama ɓəà dumnədo gbal. Lang à duməna ka,

³ Boaz ne bɛla-nggurkwar male ama, <<Ado mənana Naomi nyarənì nzali Mowap ka, kə earce ama nè mak nzali mala bɛla ma'səm Elimelek,

⁴ sə ən səni ka, ndanə boaro wu sələa. Ado ka, bə a kə earce ka, kúrí abadəm aburana mənía à dumnədo kani ka, sə abadəm abwana-məgule mala abwana mem. Sə bə a kə earce raka, na kúno mə sələa, acemənana a nda bwa mənana boaro wu kúrí ka. Anzəmó ka, mə nda.>>

Bwabure ear ama, <<Mə nə kúrí.>>

⁵ Pələa Boaz banggi wi ama, <<Ndanə boaro, səama a pwari mənana a nə kúr nzalinì a bù Naomi ka, awu nə twal Rut yì mā-lú bɛwama'Mowap gbal, ace mənana bə nzali libalanì ueo a bù abwana mala lú ka.>>

⁶ Bwabure eari wi ama, <<Bə cê na anggo ka, pà mə nə kúr nzalinì dəm dɛng, acemənana nzalinì pà nə duk nzali libala mala amunem dɛng. Kúrí, acemənana pà mə nə gandə akmúrí dɛng.>>

⁷ A nza mənə ka, kuncau mala amə'Isərayila amur cau mala akmúr nzali ko mē ka, nda mənana ama: bwa mənana kə mak nzali ka, nə pusə nkura male a kusəi, sə nə pè bwa mənana nə kúr nzalinì ka. Anggo sə amə Isərayila kə ləmdə ama cê ka duməna.

⁸ Acemani ka, lang bɛwabure ne Boaz ama, <<Kúrí>> ka, pusə nkura male pè Boaz.

⁹ Pələa Boaz banggi abwana-məgule andə acili abwana mənana a ban mənə ka ama, <<Yalung ngga, wu duməna amə'nakún kat ama, ən kúrna gír mənana kat mala Elimelek na, andə gír mənana kat mala amuna-burana male, yìà Kiliyon andə Malon na ka.

¹⁰ Dəm ngga, Rut b̄wama'Mowap, yì mā-lú mala Malon, pələna māmám, ace bəlî lú muna mənana nə yia libala male ka, ace mənana lullə lú bə kəa ndərmì bələ abəla-nggurkwar male andə là male raka. Wu nda ka amə'nakún, a pwari man yalung ngga.>>

¹¹ Abwana-məgule andə abwana mənana kat à nda a ban ramba a kún lá kà à bang ama, <<E, səm nda ka amə'nakún. Bə Yahweh tsək b̄wama mən̄ia kə yiu a kútiō a bala mò ka bə duk kəla Rahila andə Liya, mənana nəbania yia kəm sə à kum b̄wapəndəa mala bala Isərayila ka. Bə Yahweh tsəa wu hangəli* a Efərata, sə bə lulləo zəki a Betalami.

¹² Bə Yahweh tsəa amuna mənana nsari man nə bəlō ka, à nə tsək bala mò bə pa kəla bala mala Perez, muna-b̄wabura mala Yahuda mənana bəl andə Tamar ka.>>

Boaz andə nggurkwar male

¹³ Nda Boaz twal Rut pələ māmí ka. Yahweh tsəki Rut b̄u, kum muna a bumi sə bəl muna-b̄wabura.

¹⁴ Amaməna mala Betalami ne Naomi ama, <<B̄wangsəban bə pà aban Yahweh! Yalung ngga, Yahweh pano mə'kau muna-b̄wabura ace tsəkiro. Bə Yahweh tsəa bə lullə mune zəki a Isərayila!

¹⁵ Nkilo-məbwame mənana kə earceo, sə pàngnə̀nò gír mənana kúti mənana amuna-burana tongno-nong-bari nə pàkkô ka. Sə ado ka, bələno mə'kau muna-b̄wabura mənana nə yinəo nə bəsa yiləmu, sə nə tsəkiro afa è mô ka.>>

* **4:11 4:11** wu hangəli ko <<wu duk məgəna>>

¹⁶ Naomi twal mune, nongsəi a byali, sə iuləi.

¹⁷ Amaməna mənana à nda murkala andəia ka,
à tsəki mune lulləu ama Obet. À bang ama, <<À
bələni Naomi muna-bwabura!>>

Obet na yi bəl Jeshi, sə Jeshi yi bəl Dauda ka.

¹⁸⁻²² Mənia ka nda nggurkwār mala Perez:

Perez nda tár Hezəron,

Hezəron nda tár Ram,

Ram nda tár Aminadap,

Aminadap nda tár Nashon,

Nashon nda tár Salmon,

Salmon nda tár Boaz,

Boaz nda tár Obet,

Obet nda tár Jeshi,

Sə Jeshi nda tár Dauda.

Mbula-Bwazza
Portions of the Holy Bible in the Mbula-Bwazza
language of Nigeria

copyright © 2022 The Seed Company

Language: Mbula (Mbula-Bwazza)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 10 Sep 2025 from source files dated 12 Jul 2025

dc693218-7e0b-5547-ab57-2e0275b90e93